

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансів

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
на тему: «Система оподаткування юридичних осіб»

Виконавець:

студентка Факультету фінансів та
банківської справи

Малишева Софія Вячеславівна _____
/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

Дубовик Ольга Юхимівна _____
/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Економічний стан держави залежить від ефективності діяльності суб'єктів господарювання. Обсяг податкових надходжень, що надходить від юридичних осіб, складає значну частку в доходах Зведеного бюджету України. Сприяння високого рівня конкуренції між суб'єктами малого та великого підприємництва, розширення спектру товарів та послуг, сприяння розвитку науки і техніки є одними з першочергових умов, які повинна забезпечити держава для сталого економічного розвитку.

Однак в той час, коли держава робить усе можливе для мобілізації податкових коштів до бюджетів, юридичні особи шукають шляхи оптимізації податкового навантаження легальні та нелегальні, щоб зберегти максимально можливий прибуток. Як результат, існує цілий ряд податкових схем, які використовують підприємства та мільярдні кошти, які щороку втрачає Зведений бюджет. Саме тому питання удосконалення системи оподаткування юридичних осіб є актуальним, що спонукало до вибору даної теми дослідження.

Свій внесок у дослідження в галузі системи оподаткування юридичних осіб та його удосконалення внесли такі вітчизняні вчені, як М. О. Слатвінська, М. М. Садовенко, О. М. Світовий, Т. В. Куць, К. К. Уллубієва, А. М. Слюсар та ін.

Мета дослідження – аналіз специфіки оподаткування юридичних осіб в Україні задля внесення пропозицій щодо оптимізації податкового навантаження на них.

Завдання дослідження:

- дослідити історичні аспекти становлення системи оподаткування юридичних осіб;
- розглянути основні податки і збори, які сплачуються юридичними особами на загальній системі оподаткування;
- охарактеризувати спрощену систему оподаткування підприємств, специфіку її застосування;
- дослідити вплив податкового навантаження на виробничу діяльність на прикладі реального суб'єкта господарювання;
- обґрунтувати необхідність реформування чинної системи оподаткування юридичних осіб;
- запропонувати основні шляхи удосконалення системи оподаткування юридичних осіб;

Об'єкт дослідження – система оподаткування юридичних осіб.

Предмет дослідження – економічні відносини між державою та юридичними особами-платниками податків з приводу утримання частини їхніх прибутків у вигляді податків з метою створення загальнодержавного централізованого фонду грошових ресурсів.

Методи дослідження. У процесі дослідження використовувалися такі методи: історичний – при вивченні процесу появи та становлення системи оподаткування юридичних осіб; аналізу та синтезу – при дослідженні економічної сутності та місця ПДВ, АП та податку на прибуток підприємств у

податкових надходженнях ЗБУ; статистичного групування – для аналізу динаміки надходжень до бюджету податків; моделювання – для побудови математичної моделі; порівняння – для вивчення можливостей застосування зарубіжного досвіду.

Інформаційна база дослідження. Дані Податкового кодексу України, навчальних посібників, підручників, матеріалів періодичних видань, дані з офіційних сайтів Державної казначейської служби України, Державної служби статистики України, Держаної фіскальної служби України, Міністерства фінансів України, Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, Європейської комісії та податкових служб країн ЄС.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (69 найменувань) та 3-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 99 сторінок. Основний зміст викладено на 78 сторінках. Робота містить 18 таблиць, 17 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «*Теоретичні основи оподаткування юридичних осіб*» розглянуто історичні аспекти становлення та розвитку системи оподаткування юридичних осіб, охарактеризовано основні податки і збори, що сплачуються суб'єктами господарювання, розкрито сутність та основні риси спеціальних податкових режимів в Україні.

У другому розділі «*Оцінювання податкового навантаження на юридичних осіб в Україні*» проаналізовано вплив основних податків і зборів на наповнення дохідної частини Зведеного бюджету України, діагностовано вплив податкового навантаження на виробничу діяльність підприємств в Україні на прикладі ТОВ «Торгівельний Дім «Камбіо»», застосовано економіко-математичне моделювання щодо прогнозування чистого прибутку ТОВ «Торгівельний дім «Камбіо»».

У третьому розділі «*Шляхи вдосконалення системи оподаткування юридичних осіб*» визначено основні проблеми системи оподаткування юридичних осіб, запропоновано на прикладі досвіду зарубіжних країн активізувати обмін інформацією вітчизняних та зарубіжних контролюючих органів у поєднанні із реформуванням роботи органів податкової служби та реформуванням законодавчих актів, зокрема Податкового кодексу та Кодексу законів про працю, відмовитися від справляння нульової ставки ПДВ та запровадити диференційовану шкалу ставок, розширити перелік підакцизних товарів, що включатимуть предмети розкоші, а також скоротити темпи зростання акцизів на алкоголь та тютюнові вироби; відмовитися від справляння податку на прибуток, та запровадити податок на виведений капітал.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Становлення чинної системи оподаткування юридичних осіб пов'язано із набуттям Україною незалежності та обранням ринкової економіки та виходу на світовий ринок, як основного напрямку розвитку, що вимагало створити відповідну законодавчу базу;

2. Впровадження спеціальних режимів оподаткування стало необхідним у зв'язку з кризою, яка торкнулася суб'єктів малого підприємництва та агропромислових виробників. Першочергово як тимчасовий захід, єдиний податок та фіксований сільськогосподарський податок стали додатковим джерелом поповнення дохідної частини бюджету через що вони залишилися на постійній основі.

3. Найбільш значущими податками у структурі доходів Зведеного бюджету, які сплачуються юридичними особами є непрямі податки – податок на додану вартість та акцизний податок, частка яких у структурі податкових надходжень складає 48%. Податок на прибуток підприємств є другим вагомим джерелом – прямим податком наповнення бюджету після ПДФО;

3. З'ясовано, що основу податкових надходжень складають податки на доходи, прибуток та збільшення ринкової вартості (ПДФО, ПП) та внутрішні податки на товари та послуги (ПДВ, АП). Не зважаючи на позитивну динаміку зростання номінальних надходжень від ПДВ та податку на прибуток, ефективність їхнього справляння значно нижче за номінальну ставку оподаткування, на що впливають як пільги та операції, що звільнено від оподаткування, свідоме приховування податкової бази від оподаткування, а також наявності великого відсотку підприємств, які регулярно звітують та нараховують збитки;

4. Результати аналізу фінансової звітності ТОВ «ТД «Камбіо» показали, що рівень податкового навантаження порівняно із загальним податковим навантаженням по Україні є низьким, проте оптимальним конкретно для даного суб'єкта господарювання. В тому числі, навантаження мінімальне за рахунок того, що підприємство до грудня 2019 року не було платником ПДВ, а також не є виробником підакцизної продукції та платником податку на землю та податку на нерухоме майно.

5. Розрахунок прогнозних даних на 2020 рр. ТД «Камбіо» показав, що спостерігається тенденція до зменшення чистого прибутку, який у 2020 році повинен скласти – 11 915,8 грн., тобто підприємство отримає збиток.

6. Аналіз досвіду зарубіжних країн та країн ЄС показав, що рівень податкового навантаження в Україні знаходиться на середньоєвропейському рівні, проте має певні істотні відмінності. Так жодній європейській країні не притаманна ставка ПДВ 0% для експортерів, а сама шкала є диференційованою, тобто кожна знижена ставка застосовується до певної соціальної групи товарів.

7. Важливим питанням удосконалення системи оподаткування юридичних осіб є наявність різних схем, до яких вдаються підприємці для того, щоб знизити своє податкове навантаження та зберегти прибутки. Боротьба з цими схемами потребує активного обміну інформацією вітчизняних та зарубіжних

контролюючих органів у поєднанні із реформуванням роботи органів податкової служби та реформуванням законодавчих актів, зокрема Податкового кодексу та Кодексу законів про працю.

8. З'ясовано, що податок на додану вартість є неефективним, в тому числі через наявність ставки у 0% для експортерів. В результаті держава не встигає покривати заборгованість з бюджетного відшкодування, а експортери ризикують потрапити під пильний контроль з боку податкових органів, результатом чого може стати вихід у тінь. Реформа ПДВ в частині відмови від нульової ставки та впровадження диференційованої ставки дозволить розвантажити бюджет та зменшити обсяг тіньового ринку.

9. Регулювання урядом попиту на алкогольні та тютюнові вироби спираючись на європейський досвід призвело до нераціональних темпів підвищення ставок акцизного податку. До того ж першочергова сутність АП полягала в оподаткуванні предметів розкоші. Для вдосконалення справляння податку рекомендовано розширити перелік підакцизних товарів та скоротити темпи росту акцизів на алкоголь та тютюнові вироби.

10. В умовах економічного падіння податок на прибуток підприємств вважається відверто застарілим та неефективним. Багато великих компаній не зважаючи на щорічні збитки продовжують вести свою діяльність, виводять капітал в офшори. Для стимулювання ділової та інвестиційної активності доцільно відмовитися від справляння податку на прибуток та замінити його податком на виведений капітал.